

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Sandomierzu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Sandomierz, w którym zamieszkuje 23 789 mieszkańców. Burmistrzem Miasta jest Pan Marek Bronkowski.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu został powołany na mocy Uchwały Nr XI/52/90 Miejskiej Rady Narodowej w Sandomierzu z dnia 27 IV 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, a utworzony Zarządzeniem Nr 1/90 Naczelnika Miasta i Gminy w Sandomierzu z dnia 27 IV 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

Ośrodek posiada własny REGON 005660592 i NIP 864 15 44 028.

Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu jest Pani Grażyna Łebek.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XXII/227/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 02.03.2016 roku w sprawie połączenia jednostek organizacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Środowiskowego Domu Samopomocy w Sandomierzu oraz nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sandomierzu.
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 021.1.66.2013 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 17.07.2013 r. Zmiany do Regulaminu wprowadzono: Zarządzeniem Nr 021.1.94.2013 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 21.08.2013 r. – w § 7 wprowadzono zastępstwa kierowników sekcji; Zarządzeniem Nr 021.1.9.2014 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 10.01.2014 r. – w § 4 i 5 uaktualniono ustawy, w oparciu o które pracuje Ośrodek oraz ich publikatory; Zarządzeniem Nr 021.1.68.2014 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 21.05.2014 r. – w § 5 uaktualniono ustawy, w § 13 ust. 9 dodano ustalenie uprawnień i wypłatę świadczeń wynikających z ustawy o kombatanach, w § 15 określono zadania administratora koordynującego, w § 28 określono zadania sekcji świadczeń rodzinnych; Zarządzeniem Nr 021.1.171.2014 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 19 XII 2014 r. – uaktualniono schemat organizacyjny Ośrodka, dopisano kto pełni nadzór nad PIK i asystentami rodzin; Zarządzeniem Nr 021.1.4.2015 z 20.01.2015 r. – w § 18 wpisano zadania konsultanta i w § 13 określono skład sekcji świadczeń; Zarządzeniem Nr 021.1.13.2015 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 30.01.2015 r. określono godziny pracy świetlic, PIK; Zarządzeniem Nr 021.1.34.2015 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 25.02.2015 r. uaktualniono publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek; Zarządzeniem Nr 021.1.47.2015 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 31.03.2015 r. i Zarządzeniem Nr ORG.021.1.30.2016 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 1.04.2016 r. wprowadzono zmiany w związku z połączeniem Ośrodka Pomocy Społecznej i Środowiskowego Domu Samopomocy.
- 3) Uchwałą Nr XXV/229/2008 Rady Miasta Sandomierza z dnia 1 października 2008 r. w sprawie sprawienia pogrzebu;

- 4) Uchwałę Nr XXVI/284/2013 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2013 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) Uchwałę Nr XXXVII/386/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 roku w zakresie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 6) Uchwałę Nr XXXVII/385/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 7) Uchwałę Nr XXXIV/360/2013 Rady Miasta Sandomierza z dnia 6 listopada 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Sandomierz na lata 2014 -2020;
- 8) Uchwałę Nr XXIX/266/2009 z dnia 11 lutego 2009 r. Rady Miasta Sandomierza w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych;
- 9) Uchwałę Nr XXIV/213/2008 Rady Miasta Sandomierza z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie;
- 10) Upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 19.01.2015 r. dla Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu do:
  - załatwiania indywidualnych spraw z zakresu pomocy społecznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie określonych w art. 18 oraz zadań własnych gminy określonych w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej,
  - prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji,
  - ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi w sprawie zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy;
- 11) Upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 14.09.2009 r. dla Kierownika Sekcji Świadczeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu pomocy społecznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie określonych w art. 18 oraz zadań własnych gminy określonych w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej;
- 12) Uchwałę Nr XXI/205/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 w Gminie Sandomierz. Zmianę do Uchwały wprowadzono Uchwałą Nr XXII/222/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016 r. – uzupełniono o diagnozę za rok 2015;
- 13) Uchwałę Nr XXXIX/411/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Sandomierza programu z zakresu polityki społecznej „Aktywny Senior”;

- 14) Zarządzenie Nr 021.1.3.2015 z dnia 12.01.2015 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 15) Zarządzenie Nr 021.1.1.2016 z dnia 04.01.2016 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w sprawie ustalenia kwoty za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – od 1.01.2016 r. stawka ta wynosi 31 zł.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 478/2016 z dnia 7 czerwca 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 479/2016 z dnia 7 czerwca 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu pod pozycją nr 27/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 14 – 16 czerwca 2016 roku.

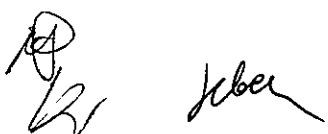
IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu mieści się w dwóch samodzielnych budynkach, będących własnością Urzędu Miasta w Sandomierzu: przy ul. Słowackiego 17 a tel. 15 832 29 04 i przy ul. Żydowskiej 6 c tel. 15 644 55 35.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka w budynku przy ul. Słowackiego 17a zajmuje 11 pomieszczeń, w których pracują Dyrektor i pracownicy socjalni. Pokoje są usytuowane na parterze i piętrze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Przy ul. Żydowskiej 6c mieści się Punkt Interwencji Kryzysowej, asystenci rodzin, sekcja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz dodatków mieszkaniowych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Sandomierzu lub przekazywana na indywidualne konta osób zainteresowanych.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 26 pracowników, w tym: dyrektor, kierownik sekcji świadczeń, 4 starszych specjalistów pracy socjalnej (w tym 1 osoba mająca nadzór nad sekcją usług opiekuńczych), 2 specjalistów pracy socjalnej, 7 pracowników socjalnych, 2 starszych asystentów osoby niepełnosprawnej i 9 opiekunów (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Dyrektor posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 23 789/13 = 1 830

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 830 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Dyrektora OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 170 osób, w tym dla 145 samotnych. W roku 2016 do dnia kontroli zasiłki stałe otrzymują 152 osoby, w tym 134 samotne. Za 151 osób w roku 2015 i za 144 osoby w roku bieżącym Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: PS.5010.102.2015 i zmiana wysokości świadczenia PS.5010.221.2015; PS.5010.210.2015; PS.5010.53.2016; PS.5010.200.2015; PS.5010.185.2015; PS.5010.188.2014 i zmiana wysokości świadczenia PS.5010.209.2015; PS.5010.187.2015; PS.5010.34.2016; PS.5010.244.2015; PS.5010.266.2015.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Sekcji Świadczeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach w uzasadnieniu informowano klientów o miejscu i godzinach wypłaty zasiłków, ale zespół inspektorów odnotował brak terminu wypłaty świadczenia. Z wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu wynika, że we wrześniu 2015 r. wszystkie osoby otrzymujące zasiłek stały pisemnie zostały poinformowane o terminach wypłaty zasiłku (Załącznik Nr. 3 – Wyjaśnienie Dyrektora OPS w Sandomierzu). Zdaniem zespołu kontrolującego informacja ta powinna być umieszczona w uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji określano, na jaki okres przyznano zasiłek stały oraz informowano osoby, że podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W powyższej informacji przywołano niewłaściwy publikator ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – powinien być t. j. Dz. U z 2015 poz. 581 ze zm. Ponadto informacja ta powinna być umieszczona albo po pouczeniu decyzji albo przesłana oddzielnym pismem.

Zespół inspektorów odnotował, że decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Pozytywnym jest, iż w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przesłano zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu oraz przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Dyrektora Ośrodka w roku 2015 pomocą okresową objęto 43 osoby. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 36 osób i niepełnosprawność – 5 osób. W roku 2016 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano dla 30 osób głównie z powodu bezrobocia. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej ze środków budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

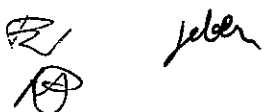
PS.5011.23.2016; PS.5011.41.2016; PS.5011.120.2015; PS.5011.3.2016; PS.5011.78.2016; PS.5011.11.2016; PS.5011.14.2016; PS.5011.54.2016; PS.5011.50.2016; PS.5011.59.2016; PS.5011.48.2016; PS.5011.36.2016;.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, kserokopie decyzji potwierdzające wysokość pobieranych zasiłków rodzinnych i środków z funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W uzasadnieniu decyzji informowano klientów o miejscu i godzinach wypłat świadczenia, ale nie podawano terminu jego wypłaty. Z wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu (Załącznik Nr 3) wynika, że informacja o terminach wypłaty świadczeń jest dostępna na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej OPS. Informacja ta przekazywana jest również przez pracowników socjalnych w trakcie wejść w środowiska.

Zdaniem Zespołu kontrolującego informacja o terminie i miejscu wypłat powinna być zamieszczona w uzasadnieniu decyzji.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji uzyskanych od Dyrektora OPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2015 wynika, że w badanym okresie pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem dla 337 osób, w tym 101 dzieci do czasu ukończenia nauki w szkole podstawowej, 181 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz dla 55 pozostałych osób. W okresie tym udzielono także zasiłków celowych dla 383 osób ze 148 rodzin. Ogólny koszt Programu wyniósł 289 643 zł, z czego dotacja stanowiła 214 653 zł i środki własne gminy – 74 990 zł.

W roku 2016 do dnia kontroli z posiłku korzystały 243 osoby, w tym 64 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki, 146 uczniów i 43 osoby dorosłe. Pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności otrzymało 167 osób.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Sandomierz

Lp	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci w 2015 r.	Rodzaj posiłku	Cena za posilek	Liczba dożywianych dzieci od 02.01.2016 r.	Rodzaj posiłku	Cena za posilek
1.	Przedszkole Nr 1	14	jedno danie gorące	5,00 zł	8	jedno danie gorące	5,00 zł
2.	Filia Przedszkola Nr 1	12	jedno danie gorące	5,00 zł	7	jedno danie gorące	5,00 zł
3.	Przedszkole Nr 3	16	jedno danie gorące	5,00 zł	8	jedno danie gorące	5,00 zł
4.	Przedszkole Nr 5	15	jedno danie gorące	5,00 zł	10	jedno danie gorące	5,00 zł
5.	Przedszkole Nr 6	15	jedno danie gorące	5,00 zł	16	jedno danie gorące	5,00 zł
6.	Przedszkole Nr 7	7	jedno danie gorące	5,00 zł	5	jedno danie gorące	5,00 zł

7.	Przedszkole „Smerf”	2	jedno danie gorące	7,00 zł	2	jedno danie gorące	7,00 zł
8.	Szkoła Podstawowa Nr 1	39	jedno danie gorące	2,80 zł	31	jedno danie gorące	2,80 zł
9.	Szkoła Podstawowa Nr 2	42	jedno danie gorące	2,80 zł	31	jedno danie gorące	2,80 zł
10.	Szkoła Podstawowa Nr 3	21	jedno danie gorące	2,80 zł	11	jedno danie gorące	2,80 zł
11.	Szkoła Podstawowa Nr 4	33	pełny obiad	2,80 zł	27	pełny obiad	2,80 zł
12.	Gimnazjum Nr 1	34	pełny obiad	3,00 zł	18	pełny obiad	3,00 zł
13.	Gimnazjum Nr 2	23	pełny obiad	2,80 zł	12	pełny obiad	2,80 zł
14.	Gimnazjum Katolickie	3	jedno danie gorące	7,00 zł	1	jedno danie gorące	7,00 zł
15.	Ośrodek rehabilitacyjno- -edukacyjny „Radość życia”	1	jedno danie gorące	3,00 zł	3	jedno danie gorące	3,00 zł
16.	Żłobek	1	jedno danie gorące	6,00 zł			
17.	II LO	1	jedno danie gorące	2,80 zł			

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek na wniosek dyrektorów szkół sfinansował koszt wyżywienia 82 uczniów. W roku 2016 do dnia kontroli pomoc taka kierowana była do 15 uczniów. Ponadto w roku 2015 Ośrodek opłacał posiłki za 29 uczniów uczęszczających do szkół poza Sandomierzem, a obecnie do dnia kontroli – za 20 uczniów.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Sandomierza dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności reguluje Zarządzenie Nr 021.1.3.2015 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Zgodnie z wymienionym Zarządzeniem ustalono stawkę dzienną na 3,50 zł. Sprawy rozpatruje się indywidualnie dla każdej osoby/rodziny, uwzględniając sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.5012.2.339.2015; PS.5012.2.119.2016; PS.5012.2.46.2016; PS.5012.2.99.2016;
PS.5012.2.104.2016; PS.5012.2.167.2016; PS.5012.2.133.2016; PS.5012.2.57.2016;
PS.5012.2.65.2016; PS.5012.2.89.2016

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.5024.104.2015; PS.5023.254.2015; PS.5023.41.2016; PS.5023.21.2016; PS.5023.40.2016;
PS.5024.9.2016; PS.5023.122.2015; PS.5023.295.2015; PS.5023.270.2016; PS.5023.38.2016;
PS.5024.89.2015; PS.5023.194.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz Uchwałę Nr XXXVII/386/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS.

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed ich uprawomocnieniem się nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu informując klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest jego biorcą, na jaki okres przyznano świadczenie, miejsce wydawania posiłków oraz cenę jednostkową za 1 posiłek.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup produktów żywnościowych niezbędnych do sporządzenia posiłku nie określano terminu wypłaty świadczenia. Z wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej (Załącznik Nr 3) wynika, że do 5 każdego miesiąca realizowane są decyzje wydane od 26 dnia poprzedniego miesiąca, 15 danego miesiąca – decyzje wydane od 6 do 15 dnia danego miesiąca i 25 dnia decyzje wydane między 16 a 25 dniem danego miesiąca.

Zdaniem inspektorów kontrolujących terminy wypłaty zasiłków powinny być określone w uzasadnieniu decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w okresie objętym kontrolą realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatność za świadczone usługi, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia określa Uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr XXVI/284/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r.

Usługi wykonuje 9 opiekunek zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, które posiadają ukończone szkolenie tematycznie – warsztatowe z zakresu pielęgnacji osób chorych lub starszych, bądź ukończony kurs „Opiekun osób starszych i chorych – warsztat”.

W roku 2015 usługi opiekuńcze świadczone były dla 51 osób. Od stycznia 2016 r świadczenie przyznano 49 osobom.

W kontrolowanym okresie Ośrodek realizował także specjalistyczne usługi opiekuńcze. Zasady przyznawania i odpłatności zostały ustalone w Uchwale Rady Miasta Sandomierza Nr XXVI/284/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. Usługi kierowane były w 2015 i w 2016 roku do 1 osoby.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.5025.1.17.2015; PS.5025.1.78.2015; PS.5025.1.142.2015; PS.5025.1.181.2016;
PS.5025.1.21.2016; PS.5025.1.146.2015; PS.5025.1.163.2015; PS.5025.1.45.2016;
PS.5025.1.5.2016; PS.5025.1.41.2016; PS.5025.1.11.2015; PS.5025.3.2.2015;
PS.5025.3.1.2016; PS.5025.1.177.2015; PS.5025.1.144.2015; PS.5025.1.155.2015;
PS.5025.1.86.2015; PS.5025.1.154.2015; PS.5025.1.105.2015; PS.5025.1.123.2015.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur lub decyzje ZUS/KRUS, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, karty informacyjne leczenia szpitalnego, kontrakty (zawierane pomiędzy świadczeniobiorcą i opiekunką, określają wymiar czasu pracy i konkretne czynności, będące w zakresie usług).

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także Uchwała Rady Miasta Sandomierza Nr XXVI/284/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r w sprawie usług opiekuńczych i upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. W części skontrolowanych decyzji w podstawie prawnej brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono ilość godzin usług w tygodniu, okres na jaki przyznano pomoc, miejsce wykonywania usług oraz odpłatność za usługi.

W postanowieniu brak informacji kto jest realizatorem usług opiekuńczych. Informacja ta zamieszczona została w kontrakcie zawartym na czas trwania decyzji pomiędzy osobą zainteresowaną a opiekunem świadczącym usługi opiekuńcze i potwierdzonym przez pracownika socjalnego, mającego nadzór nad sekcją usług opiekuńczych. Zdaniem Zespołu kontrolującego informacja o tym, kto będzie realizatorem usług powinna być umieszczona w postanowieniu decyzji.

W uzasadnieniu decyzji określono m.in. gdzie i w jakim terminie należy wносить opłaty za świadczone usługi.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

Większość sprawdzonych decyzji administracyjnych przyznających tę formę pomocy wydana została na ½ roku.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2015 roku usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było 8 osób, w tym 6 osób dorosłych i 2 dzieci autystycznych. W roku 2016 do dnia kontroli ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta 7 osób, w tym 1 dziecko z autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonują asystenci osoby niepełnosprawnej.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.5025.2.18.2014; PS.5025.2.9.2015; PS.5025.2.22.2016; PS.5025.2.1.2016;
PS.5025.2.24.2016; PS.5025.2.3.2015; PS.5025.1.15.2016; PS.5025.2.17.2015;
PS.5025.2.26.2015; PS.5025.2.25.2015; PS.5025.2.11.2015; PS.5025.2.16.2015;
PS.5025.2.21.2015.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, decyzje administracyjne wydawane na ½ roku. W dokumentacji znajduje się także kontrakt zawarty pomiędzy osobą zainteresowaną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz opiekunką specjalistyczną. W kontrakcie określony jest zakres usług. Obowiązuje on na czas trwania decyzji.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, a w decyzjach wydanych w 2016 r. – Zarządzenie Nr 021.1.1.2016 z dnia 04.01.2016 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w sprawie ustalenia kwoty za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W postanowieniu decyzji określono ilość godzin usług w tygodniu, okres na jaki przyznano pomoc, miejsce wykonywania usług oraz czy usługi przyznane są odpłatnie, czy bezpłatnie.

W postanowieniu brak informacji kto jest realizatorem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Informacja ta zamieszczona została w kontrakcie zawartym na czas trwania decyzji pomiędzy osobą zainteresowaną a opiekunem świadczącym usługi opiekuńcze i potwierdzonym przez pracownika socjalnego, mającego nadzór nad sekcją usług opiekuńczych. Zdaniem Zespołu kontrolującego informacja o tym, kto będzie realizatorem usług powinna być umieszczona w postanowieniu decyzji.

W toku kontroli ustalono, że decyzje przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie były zmienione w październiku 2015 r., mimo zmiany przepisów prawa dotyczących kryterium dochodowego.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W 2015 roku w domach pomocy społecznej przebywało 31 mieszkańców miasta Sandomierza, za pobyt których Ośrodek poniósł koszty w wysokości 568 470 zł. W roku 2016 do dnia kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 25 mieszkańców Sandomierza.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Sandomierzu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, żywności czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Dyrektora (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła 455 osobom zasiłków celowych, w tym dla 154 osób specjalnych zasiłków celowych. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu przyznał 212 osobom zasiłki celowe, w tym 55 osobom specjalne zasiłki celowe. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup leków, opału, artykułów żywnościowych. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków lub pokrycie kosztów leczenia. Zakup leków potwierdzano fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

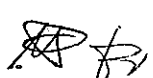
Zasiłki celowe – PS.5012.1.425.2016; PS.5012.1.337.2016; PS.5052.1.456.2016; PS.5012.1.1118.2015; PS.5012.1.153.2016; PS.5012.1.157.2016; PS.5012.1.414.2016; PS.5012.1.220.2016; PS.5012.1.1231.2015; PS.5012.1.921.2015; PS.5012.1.271.2016.

Specjalne zasiłki celowe – PS.5012.1.827.2015; PS.5012.1.416.2016; PS.5012.1.797.2015; PS.5012.1.517.2016; PS.5012.1.101.2015; PS.5012.1.1004.2015; PS.5012.1.1019.2015; PS.5012.1.115.2016; PS.5012.1.188.2016; PS.5012.1.367.2016; PS.5012.1.439.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

 Uber

W decyzjach brak określenia konkretnego terminu wypłaty zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych. Z wyjaśnienia Dyrektora OPS w Sandomierzu (Załącznik Nr 3) wynika, że realizacja decyzji, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, następuje w tym samym dniu lub następnym. O terminach rozpatrzenia wniosków klienci są informowani przez pracowników socjalnych w trakcie wywiadów środowiskowych.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

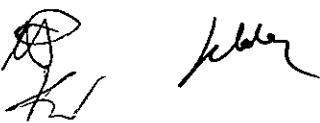
Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej polegały między innymi na:

- pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski na zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego itp.;
- pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych;
- pomoc w redagowaniu pism procesowych m.in.: pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozwód, separację, pozew o rozdzielność majątkową między małżonkami;
- pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji;
- wskazanie instytucji pomocowych, ustalenie terminu wizyty osób czy rodzin ze specjalistami (np. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Punkt Interwencji Kryzysowej, Poradnia Zdrowia Psychicznego, poradnie specjalistyczne);
- kierowanie wniosków do sądu o objęcie rodziny nadzorem kuratorskim oraz współpraca z kuratorami;
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń oraz motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania działań aktywizacyjnych: poszukiwanie pracy, podejmowanie prac dorywczych, podejmowanie szkoleń;
- pomoc w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty/emerytury z ZUS, KRUS;
- współpraca ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach, pojawiających się problemach edukacyjno- wychowawczych.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W 2015 roku pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu zawarli 81 kontraktów socjalnych, w tym 12 w ramach realizacji projektu systemowego „Będę pracownikiem”. W 2016 roku do dnia kontroli zawarto 46 kontraktów socjalnych.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dyrektor Ośrodka posiada upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 19 stycznia 2015 roku do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny, w tym do wydawania

decyzji oraz do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi w sprawie zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Jednostka posiada Program Wspierania Rodziny w Gminie Sandomierz na lata 2016 – 2019, przyjęty Uchwałą Nr XXI/205/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 roku.

W kontrolowanej jednostce zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny, którzy w 2015 roku współpracowali z 24 rodzinami. W roku 2016 do dnia kontroli 2 asystentów rodzin ma pod opieką 17 rodzin oraz monitoruje 6 środowisk po zakończonej asystenturze.

Na terenie miasta funkcjonuje świetlica środowiskowa utworzona na mocy Uchwały Nr XXII/223/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą Świetlica Środowiskowa oraz nadania jej statutu.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Sandomierzu ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, zasiłku celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, faktury za zakup leków, karty leczenia szpitalnego.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W toku kontroli ustalono, że kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 830 mieszkańców.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pozytywnym jest, że w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem zostały przeprowadzone aktualizacje wywiadów środowiskowych oraz zebrane wymagane dokumenty potwierdzające sytuację materialną osób lub rodzin.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny na dzień ich wydania publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przytoczono także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyjątkiem decyzji na usługi opiekuńcze) i upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Ponadto w decyzjach przyznających świadczenia z Programu dożywiania

oraz przyznających usługi opiekuńcze i usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi podawano odpowiednie uchwały Rady Miejskiej w Sandomierzu, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i Zarządzenie Nr 021.1.1.2016 z dnia 04.01.2016 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w sprawie ustalenia kwoty za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji przyznających zasiłki stałe informowano osoby, że podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W powyższej informacji przywołano niewłaściwy publikator ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – powinien być t. j. Dz. U z 2015, poz. 581 ze zm. Ponadto informacja ta powinna być umieszczona albo po pouczeniu decyzji albo przesłana oddzielnym pismem.

W postanowieniu decyzji przyznających usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak informacji kto jest realizatorem usług. Informacja ta zamieszczona została w kontrakcie zawartym na czas trwania decyzji. Zdaniem Zespołu kontrolującego informacja o tym, kto będzie świadczył usługi powinna być umieszczona w postanowieniu decyzji.

W decyzjach na wszystkie formy pieniężne brak określenia terminu wypłaty świadczeń.

W części decyzji na usługi opiekuńcze brak było w podstawie prawnej rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Decyzje przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie były zmienione w październiku 2015 r., mimo zmiany przepisów prawa dotyczących kryterium dochodowego.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Sandomierza dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, którzy pracują z 17 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Dyrektora OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Wyjaśnienie Dyrektora OPS dotyczące braku informacji w decyzjach administracyjnych o terminach wypłat zasiłków.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

GRZYNA ŁEBEK

Kielce, dnia 14 lipca 2016 r.

Data i podpis

2016-07-22
DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sandomierzu
mgr Grażyna Łebek

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Słowackiego 17a
27-600 SANDOMIERZ
IDENTYFIKATOR: 005660592

Zapoznałam się i akceptuję
kresi protokół

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Bogumiła Niziołek
ZASTĘPCA DYREKTORA

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia